

ΦΔΣ

**ΑΝΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΩΝ (ΣΕΟ)
ΣΤΗ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ 26, 27/5/2023**

Πραγματοποιήθηκε την 26η και 27η Μαΐου 2023 στη Στοκχόλμη η εαρινή σύνοδος του Συμβουλίου Ευρωπαίων Οδοντιάτρων.

Στη σύνοδο παρευρέθησαν εκπροσωπώντας την Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία, ο Καθηγητής κ.Ι.Τζούτζας και ο κ. Β.Σταθόπουλος (delegates), ο κ. Γ. Τσιόγκας και ο κ. Σ. Καρακικές (invitees) και ο Πρόεδρος της ΕΟΟ κ. Α. Δεβλιώτης και η νομική σύμβουλος κ. Σ. Παπαδήμα (guests).

Τα βασικότερα θέματα που απασχόλησαν την Ολομέλεια ήταν οι πολιτικές δηλώσεις/ψηφίσματα του ΣΕΟ, οι αναφορές των ομάδων εργασίας για την ηλεκτρονική υγεία (e-Health), την ασφάλεια ασθενούς - έλεγχο λοιμώξεων και διαχείριση αποβλήτων, την εκπαίδευση και τα επαγγελματικά προσόντα, τα οδοντιατρικά υλικά - ιατροτεχνολογικά προϊόντα, τη στοματική υγεία, η θέση του ΣΕΟ για το οδοντιατρικό ανθρώπινο δυναμικό, η ετήσια αναφορά του ΣΕΟ για το 2022, τα οικονομικά του ΣΕΟ.

Ο Πρόεδρος του ΣΕΟ, Δανός εκπρόσωπος Dr. Freddie Sloth-Lisbjerg, ενημέρωσε την ολομέλεια ότι η Δανέζικη Ομοσπονδία προσέλαβε υπάλληλο εξειδικευμένο στις δημόσιες/εταιρικές υποθέσεις, που θα φανεί χρήσιμος και στο ΣΕΟ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΕΟ

Ο εκπρόσωπος της ΕΟΟ και εκλεγμένος Ταμίας στο Δ.Σ. του ΣΕΟ κ. Ι. Τζούτζας ενημέρωσε την ολομέλεια για τα νέα οικονομικά δεδομένα μετά τη λύση της εργασιακής σχέσης της Γενικής Γραμματέως του ΣΕΟ, την -εξαιτίας αυτής - ανελαστική ετήσια αύξηση της εθνικής εισφοράς κατά 5%. Παρουσίασε τον τελικό οικονομικό απολογισμό του 2022, την πρόταση για τη νέα οικονομική πολιτική της φιλοξενούσας τη σύνοδο χώρας, με αύξηση της εισφοράς των αντιπροσώπων και των προσκεκλημένων για τη διευκόλυνση των ασθενέστερων οικονομικά χωρών και τον προϋπολογισμό του 2024. Οι προτάσεις του Ταμιά, που υιοθετήθηκαν από το Δ.Σ. του ΣΕΟ, εγκρίθηκαν ομόφωνα από την Ολομέλεια.

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο εκπρόσωπος της ΕΟΟ και μέλος της Ομάδας Εργασίας (Ο.Ε.) για τη **Στοματική Υγεία** κ. Β. Σταθόπουλος ψηφίστηκε ομόφωνα ως Πρόεδρος της συγκεκριμένης Ο.Ε.

Η ομάδα εργασίας για την ασφάλεια ασθενούς- οδοντιατρικά απόβλητα υπό την προεδρία του κ. Τζούτζα αποφάσισε να εκπονήσει μια Λευκή Βίβλο για την οδοντιατρική και τα απόβλητα η οποία θα είναι έτοιμη προς ψήφιση στη σύνοδο του Νοεμβρίου 2023. Σκοπός της λευκής βίβλου η διασφάλιση της συμμετοχής του οδοντιατρικού επαγγέλματος, κατά τρόπο έγκαιρο και προληπτικό, στη συζήτηση για τη διαχείριση των απορριμμάτων και η διασφάλιση της δυνατότητάς του να ανταποκριθεί στις νέες νομοθετικές και ρυθμιστικές πρωτοβουλίες που ενδέχεται να επιβάλλουν πρόσθετους περιορισμούς και προϋποθέσεις στη λειτουργία του οδοντιατρείου. Παράλληλα η βίβλος σκοπό έχει να διασφαλιστεί ότι το οδοντιατρικό επάγγελμα δεσμεύεται στην τήρηση περιβαλλοντικών προτύπων για τα απόβλητα και έχει λόγο στη θέσπιση μελλοντικών περιβαλλοντικών προτύπων και απαιτήσεων σε σχέση με τα απόβλητα. Η ομάδα εργασίας απευθύνει σύσταση στους κατασκευαστές να χρησιμοποιούν ανακυκλώσιμα υλικά για τις συσκευασίες τους και παράλληλα να μειώνουν τις συσκευασίες που σχετίζονται με την οδοντιατρική πρακτική, κάνει έκκληση για παροχή σχετικής εκπαίδευσης/ενημέρωσης για το θέμα του σωστού διαχωρισμού διαφορετικών τύπων αποβλήτων (ιατρικών - μη ιατρικά, ανακυκλώσιμα, κλινικά, επικίνδυνα) τόσο από τις εθνικές Ομοσπονδίες όσο και από τους ΟΤΑ και ζητά παρέμβαση για χρηματοδότηση από την ΕΕ και τα κράτη-μέλη για την υποστήριξη των οδοντιατρείων λόγω αυτής της επιπλέον επιφόρτισης.

Στο πλαίσιο της Ομάδας Εργασίας **για την εκπαίδευση**, έγινε εκτενής συζήτηση πάνω στο ερωτηματολόγιο για την αναγνώριση πτυχίων τρίτων χωρών. Διαπιστώθηκε και διαζώσης ότι η πλειοψηφία των κρατών-μελών προβαίνουν σε κάποιου βαθμού αξιολόγηση των πτυχίων, είτε υποβάλλοντας τον ενδιαφερόμενο σε εξέταση επάρκειας, είτε σε επιπλέον φοίτηση-παρακολούθηση, ή σε περίοδο προσαρμογής. Η εκπρόσωπος της Μάλτας ανέφερε πως εξαιτίας της πανδημίας του Covid-19, το δημόσιο σύστημα υγείας χρειάστηκε ιατρικό/οδοντιατρικό δυναμικό και προσέλαβε επαγγελματίες πτυχιούχους τρίτης χώρας με προσωρινή εγγραφή και στη συνέχεια μόνιμη, χωρίς να τους υποβάλλει στις προαναφερόμενες διαδικασίες. Η Μάλτα είναι η μόνη χώρα που δεν υποχρεώνει τους αιτούντες να προσκομίσουν βεβαίωση γλωσσικής επάρκειας ή να υποβληθούν σε γλωσσικά τεστ, ενώ η Πολωνία ανέφερε πως αρκείται σε υποβολή υπεύθυνης δήλωσης περί γνώσης της γλώσσας.

Ο Πρόεδρος εξέφρασε την ευχή, η έλλειψη οδοντιάτρων σε πολλές περιοχές της Ευρώπης να μην οδηγήσει σε πρόσβαση στο επάγγελμα χωρίς κριτήρια.

Ο Ιταλός Πρόεδρος της Ο.Ε. για τα **οδοντιατρικά υλικά και τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα** Dr. E. Cavalle, αναφέρθηκε στο ψήφισμα του ΣΕΟ που υιοθετήθηκε το Νοέμβριο του 2022 και ανέπτυξε τη νομοθετική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 6.1.2023 να παρατείνει την εφαρμογή του Κανονισμού για τα ιατροτεχνολογικά MDR και τις προθεσμίες πιστοποίησης έως τον Δεκέμβριο του 2027 και έως τον Δεκέμβριο του 2028. Ο Dr. Cavalle αναφέρθηκε στο διοξείδιο του τιτανίου και ανέφερε ότι η Επιστημονική Επιτροπή για την Ασφάλεια των Καταναλωτών (SCCS) θα προχωρήσει σε διατύπωση Γνώμης -η οποία ήδη αναμενόταν να είναι έτοιμη τον Μάρτιο του 2023- για την ασφάλεια του διοξειδίου του τιτανίου στα καλλυντικά, με έμφαση στη γονοτοξικότητα και στην έκθεση μέσω της εισπνοής και της στοματικής οδού (περιλαμβανομένης της οδοντόκρεμας). Αναφέρθηκε επίσης στα νανοϋλικά και ενημέρωσε την ολομέλεια ότι το καλοκαίρι του 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε Σύσταση για νέα ονοματοδοσία των νανοϋλικών, σε αντικατάσταση της προηγούμενης του 2011 [πιθανή ευθυγράμμιση του MDR με τους νέους ορισμούς].

Στο τέλος της συνάντησης, παρουσίαση σχετική με τα οδοντιατρικά υλικά έκαναν ο Dr. **Frode Staxrud**, από το **Σκανδιναβικό Ινστιτούτο Οδοντιατρικών Υλικών**, το οποίο λειτουργεί στο Bergen της Νορβηγίας, ξεκίνησε ως εγχείρημα το 1993, χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Υγείας και στο οποίο αναφέρονται οδοντίατροι, υγιεινολόγοι και θεραπευτές όταν διαπιστώνουν ότι κάποια οδοντιατρικά υλικά είναι ύποπτα για παρενέργειες. Σύμφωνα με την αναφορά του, το αμάλαμα από το 1993 μέχρι σήμερα έχει πέσει πολύ, αντίθετα έχουν αυξηθεί τα μέταλλα και τα κράματα, υπάρχει άγνοια για τα χημικά που χρησιμοποιούνται στην τρισδιάστατη εκτύπωση και ανέφερε πρόσφατο περιστατικό θανάτου ασθενούς, μετά από ενδοδοντική θεραπεία από πολυαιθυλεογλυκόλη. Ο ομιλητής επέστησε την προσοχή της ολομέλειας στον κίνδυνο που προκαλεί η έλλειψη ανάδρασης μεταξύ κατασκευαστή και οδοντιάτρου, στη χρησιμότητα της αναφοράς κάθε περιστατικού.

Αναφορά έκανε και ο Dr. **Lars Björkman**, Διευθυντής Έρευνας στη Μονάδα **Ανεπιθύμητων Αντιδράσεων Οδοντιατρικών Βιοϋλικών**, που λειτουργεί στο Όσλο από το 1972, ο οποίος αναφέρθηκε εκτενώς στη χρήση του κοβαλτίου στην οδοντιατρική και τόνισε τις κύριες προκλήσεις και ευκαιρίες που μπορεί να αντιμετωπίσει το οδοντιατρικό επάγγελμα σε σχέση με τα οδοντιατρικά υλικά.

Ψήφισμα Π.Ο.Υ. για τη Στοματική Υγεία στην Ευρώπη

Ένα ζήτημα που απασχόλησε ιδιαίτερα την ολομέλεια -και είχε συζητηθεί και στη συνάντηση της ΕΡΟ στην Κωνσταντινούπολη- ήταν το πρόσφατο ψήφισμα του Π.Ο.Υ. για τη Στοματική Υγεία στην Ευρώπη. Πολλοί εκ των συμμετεχόντων (βλ. Γερμανία, Βουλγαρία, Ελβετία, Πολωνία, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ιταλία) διαμαρτυρήθηκαν για την ανακρίβεια των δημοσιευθέντων στοιχείων (βλ. ενδεικτικά: καλύτερο επίπεδο στοματικής υγείας σε χώρες της κεντρικής Αφρικής εν συγκρίσει με την Ελβετία) και εξέφρασαν τη δικαιολογημένη απορία και δυσπιστία για την πηγή αυτής της πληροφόρησης. Το Δ.Σ. του ΣΕΟ κατέληξε στο συμπέρασμα πως ένα τέτοιο ψήφισμα που δίνει έμφαση στην προώθηση της στοματικής υγείας είναι προφανώς καλοδεχούμενο - δεδομένου ότι το προηγούμενο ψήφισμα της Συνέλευσης του ΠΟΥ για τη στοματική υγεία είχε γίνει προ 15ετίας [η Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας του ΠΟΥ εξέδωσε το 2007 ψήφισμα (WHA60. 17) για τη στοματική υγεία, το οποίο καλούσε τις χώρες να διασφαλίσουν τη θέσπιση δράσεων δημόσιας υγείας για την πρόληψη ασθενειών και την προαγωγή της υγείας], πλην όμως, ένα ευγενικό γράμμα που θα συντάξει το ΣΕΟ με τη συνεργασία της ΕΡΟ θα πρέπει να απευθυνθεί στον ΠΟΥ, για την εφεξής επαλήθευση των στοιχείων που συλλέγει και την επικοινωνία -ενημέρωση των Εθνικών Ομοσπονδιών.

Οδοντιατρικό ανθρώπινο Δυναμικό

Το ΣΕΟ υιοθέτησε πολιτική δήλωση/ψήφισμα για το οδοντιατρικό ανθρώπινο δυναμικό, με ένα σύνολο συστάσεων για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών στο οδοντιατρικό εργατικό δυναμικό μεταξύ των χωρών και εντός των χωρών, με έμφαση σε λύσεις που εστιάζουν στην εκπαίδευση, με μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο και λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες κάθε πληθυσμιακής ομάδας σε υγειονομική περίθαλψη, διασφαλίζοντας παράλληλα τη διατήρηση της ισορροπίας της οδοντιατρικής ομάδας, με επικεφαλής τον οδοντίατρο. Σύμφωνα πάντα με το ψήφισμα, προτεραιότητα και έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην πρόληψη, στη μείωση των δαπανών των ασθενειών, κυρίως όμως, στη βελτίωση της δημόσιας υγείας στο σύνολό της. Το ΣΕΟ απευθύνει έκκληση στους Ιθύνοντες αλλά και τις Εθνικές Ομοσπονδίες να δώσουν έμφαση και προτεραιότητα στην επικαιροποίηση/αλλαγή του Παραρτήματος V3/5.3.1. της Οδηγίας 2005/36 για τα επαγγελματικά προσόντα, εισάγοντας εφεξής στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα των Οδοντιατρικών Σχολών δεξιότητες -κυρίως ψηφιακές δεξιότητες, διαχείριση οδοντιατρείου και οδοντιατρικής ομάδας, δεοντολογία και συμπεριφορά απέναντι στον ασθενή.

Το δεύτερο ψήφισμα του ΣΕΟ αφορά στην πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον **Ευρωπαϊκό Χώρο Δεδομένων για την Υγεία** (European Health Data Space EUDS).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε τον Ευρωπαϊκό Χώρο Δεδομένων για την Υγεία (EHDS), ένα από τα κεντρικά δομικά στοιχεία μιας ισχυρής Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας, ο οποίος θα βοηθήσει την ΕΕ να σημειώσει αλματώδη πρόοδο στον τρόπο με τον οποίο παρέχεται υγειονομική περίθαλψη σε ανθρώπους σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενώ παράλληλα θα δώσει τη δυνατότητα στους πολίτες να ελέγχουν τα δεδομένα υγείας τους στη χώρα καταγωγής τους ή σε άλλα κράτη-μέλη. Η πρόταση αυτή προωθεί μια πραγματική ενιαία αγορά για ψηφιακές υπηρεσίες και προϊόντα υγείας και παρέχει ένα συνεκτικό, αξιόπιστο και αποτελεσματικό πλαίσιο για τη χρήση των δεδομένων υγείας για την έρευνα, την καινοτομία, τη χάραξη πολιτικής και τις ρυθμιστικές δραστηριότητες, διασφαλίζοντας παράλληλα την πλήρη συμμόρφωση με τα υψηλά Ενωσιακά πρότυπα προστασίας των δεδομένων. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή χαιρετίζει την πρωτοβουλία, θεωρεί ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι ζωτικής σημασίας για την καλύτερη δυνατή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους πολίτες και ότι θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα, όσον αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη κυκλοφορία, πλην όμως, καλεί την Επιτροπή να επενδύσει συστηματικά σε συστήματα κυβερνοασφάλειας και τα κράτη-μέλη να διορίσουν αρχές ψηφιακής υγείας οι οποίες θα συμμετέχουν στη διασυννοριακή ψηφιακή υποδομή.

Παρά την καθόλα θετική εκτίμηση του εγχειρήματος, το ΣΕΟ δεν μπορεί να παραγνωρίσει την επίδραση -αν όχι πίεση - που θα ασκήσει στο οδοντιατρικό επάγγελμα, ιδιαίτερα στον μεμονωμένο ελεύθερο επαγγελματία και στις μικρές «επιχειρήσεις», το επιπρόσθετο αυτό οικονομικό και διοικητικό βάρος.

Τεχνητή νοημοσύνη και ορθοδοντική στην οδοντιατρική

Το ΣΕΟ θα κληθεί να καταθέσει την άποψή του σχετικά με την Τεχνητή Νοημοσύνη και την Ορθοδοντική στην ολομέλεια που θα πραγματοποιηθεί το Νοέμβριο του 2023. Όπως εκτενώς αναπτύχθηκε, σήμερα οι ορθοδοντικοί χρησιμοποιούν την Τεχνητή Νοημοσύνη για να συνδυάσουν αλγόριθμους τρισδιάστατης απεικόνισης και μηχανικής μάθησης για να αναλύσουν ψηφιακά δεδομένα που συμβάλλουν σε αυτό που θα γίνει ένα ολοκληρωμένο πορτρέτο των δοντιών, της γνάθου και των χαρακτηριστικών του προσώπου του ασθενούς.

Οι παράμετροι που καλείται να εξετάσει το ΣΕΟ είναι η ολοένα αυξανόμενη ζήτηση για DIY (do it yourself) ορθοδοντική, η δυνητική απουσία του οδοντιάτρου από τη διαδικασία αυτή, το ζήτημα της ευθύνης (και ενδεχομένως της αστικής αποζημίωσης) τη στιγμή που ο οδοντίατρος μπορεί να είναι και τελείως αμέτοχος στο όλο εγχείρημα, οι κίνδυνοι για την υγεία του ασθενούς, η «εμπορευματοποίηση» της ορθοδοντικής - ιδωμένης ως καταναλωτικό προϊόν και όχι ως θεραπεία.

Στη διάρκεια της ολομέλειας έγινε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις που επηρεάζουν τους οδοντιάτρους σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας, των αλλαγών στη χρηματοδότηση της Στοματικής Υγείας και της εκπαίδευσης των οδοντιάτρων, ενώ ενδιαφέρον παρουσίασαν θέματα όπως τα οδοντιατρικά απόβλητα, η εταιρική οδοντιατρική, οι εμβολιασμοί, τα οδοντιατρικά προσόντα υπηκόων τρίτων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο πλαίσιο της εταιρικής οδοντιατρικής, έγινε παρουσίαση των απαντήσεων των Ομοσπονδιών στο ερωτηματολόγιο και σύγκριση με τις προηγούμενες απαντήσεις τους το 2018, ενώ η Πρόεδρος της ERO, Dr. Simona Dianišková αναφέρθηκε στη συνεργασία ERO και ΣΕΟ στον τομέα αυτό.

Στο ΣΕΟ παρευρέθησαν, εξ άλλου, η **Charlotte Carter, Αντιπρόεδρος Εξωτερικών Υποθέσεων** και ο **Max Walsh, Ταμίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης Φοιτητών Οδοντιατρικής (EDSA)**, που ιδρύθηκε στο Παρίσι το 1988 και σήμερα έχει την έδρα της στο Άμστερνταμ και προσφέρει ευκαιρίες σε φοιτητές οδοντιατρικής «πέραν των συνόρων τους». Οι ομιλητές παρουσίασαν τις δραστηριότητες της EDSA, εστιάζοντας στην ευκαιρία για μελλοντική συνεργασία CED - EDSA.

Εθνικές αναφορές των Ομοσπονδιών Μελών του ΣΕΟ

Τελευταίο, συνήθως, θέμα στην Ημερήσια Διάταξη του ΣΕΟ, αλλά εξέχουσας σημασίας είναι πάντα οι έγγραφες αναφορές που καταθέτουν οι εθνικές αντιπροσωπείες.

Από την επισκόπηση αυτών, αξίζει να επικεντρωθούμε στα εξής δεδομένα:

Σε αντίθεση με την Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία που είναι ΝΠΔΔ και έχει μέλη τους 52 Οδοντιατρικούς Συλλόγους στους οποίους υποχρεωτικά εγγράφονται όσοι πληρούν τις προδιαγραφές και προτίθενται να ασκήσουν στη χώρα μας το οδοντιατρικό επάγγελμα, στα περισσότερα Κράτη-Μέλη της ΕΕ οι αντίστοιχοι φορείς «ομοσπονδίες» δεν έχουν δημόσιο χαρακτήρα, ούτε υποχρεωτική εγγραφή.

Η Ιταλία λ.χ. έχει δύο ομοσπονδίες και το Βέλγιο- εφεξής- τέσσερις (2 γαλλόφωνες και 2 φλαμανδόφωνες).

Η ANDI, η πολυπληθέστερη ομοσπονδία της **Ιταλίας**, ενημερώνει μεταξύ άλλων ότι οι σπουδές στην Οδοντιατρική είναι πλέον **εξαετείς**, ότι έχει επιβληθεί **numerus clausus** στον αριθμό των εισακτέων, ότι έχει οργανώσει εκπαιδευτικό πρόγραμμα βασικών σπουδών και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης για τους βοηθούς οδοντιάτρων.

Η **Ιρλανδική Οδοντιατρική Ομοσπονδία** με 1800 μέλη έχει, επίσης, προαιρετική εγγραφή. Σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας επεξεργάζεται νομοθετικές παρεμβάσεις που θα διασφαλίζουν την τήρηση της υποχρεωτικής συνεχιζόμενης επιμόρφωσης και για τους οδοντιάτρους και για το οδοντιατρικό προσωπικό, και την επιβολή ποινών στις οδοντιατρικές εταιρείες που προβαίνουν σε παράνομη και παραπλανητική διαφήμιση. Η Ιρλανδία διαπιστώνει, ύστερα από έρευνα που διεξήγαγε το 2022, **έλλειψη οδοντιάτρων** και βοηθητικού οδοντιατρικού προσωπικού και προτείνει αύξηση του αριθμού των εισακτέων στις οδοντιατρικές σχολές. Εντός του προηγούμενου έτους η κυβέρνηση ανακοίνωσε χρηματοδότηση οδοντιατρικής κάλυψης για παιδιά από 0-7 ετών, όχι μόνο για το ΕΣΥ, αλλά και για τους ιδιώτες οδοντιάτρους, πλην όμως ποσοστό 73% των οδοντιάτρων θεωρεί δύσκολο να παρέχει, με τη χρηματοδότηση του κράτους, πακέτο κάλυψης στα παιδιά 0-7 ετών.

Το **Βέλγιο** ενημερώνει επίσης για **έλλειψη οδοντιατρικού δυναμικού** στο νότο και ζητά να ορίσει η κυβέρνηση ποσόστωση για τους υγειονολόγους, ενώ έλλειψη οδοντιάτρων, εξειδικευμένων οδοντιάτρων και υγειονολόγων αναφέρουν η **Φινλανδία** και η **Ολλανδία**, ειδικά στις αγροτικές περιοχές. Η **Δανία** παρέχει δωρεάν οδοντιατρική περίθαλψη σε νέους έως 21 ετών, ενώ η **Νορβηγία** εφεξής θα καλύπτει σε ποσοστό 75% την οδοντιατρική περίθαλψη σε νέους μεταξύ 21 και 24 ετών στο δημόσιο σύστημα, ενώ αναφέρει ότι οι 900 από τους 3.500 συνολικά οδοντιάτρους εργάζονται σε **οδοντιατρικές αλυσίδες**, αφού δεν αντέχουν να συντηρήσουν ιδιωτικό οδοντιατρείο. Η **Ισλανδία** δηλώνει ότι το κράτος καλύπτει σε ποσοστό 69% (από 63% που ήταν πριν) την οδοντιατρική περίθαλψη των ηλικιωμένων και αναπήρων και ότι πέραν του **numerus clausus** στην εισαγωγή στις οδοντιατρικές σχολές, το κράτος επιβάλλει και εισαγωγικές εξετάσεις.

Το **Λουξεμβούργο** αναφέρει ότι από το 2024 το κράτος θα αναλάβει να καλύψει τμήμα της περιοδοντικής θεραπείας.

Την έλλειψη οδοντιατρικού ανθρώπινου δυναμικού διαπιστώνει και η **Σουηδία**, ειδικά στην επαρχία. Η Σουηδία με πληθυσμό αντίστοιχο της Ελλάδας, έχει 8.000 οδοντιάτρους. Η Σουηδική Ομοσπονδία ανακοίνωσε ότι μέσα στο 2022 πραγματοποίησε 90 εκπαιδευτικά σεμινάρια για τους οδοντιάτρους και 6 webinars μεταξύ των οποίων ένα για την προσβασιμότητα σε οδοντιατρική περίθαλψη σε όλα τα μέρη της Σουηδίας και ένα για την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού στα τέσσερα πανεπιστήμια της Σουηδίας, λόγω της γήρανσης του προσωπικού και της επικείμενης συνταξιοδότησης μεγάλου αριθμού καθηγητών.

Στη **Γερμανία** ο κρατικός ασφαλιστικός φορέας εφαρμόζει περικοπές στον τομέα της κάλυψης της περιοδοντίτιδας και άλλων περιοδοντικών νόσων που σημαίνει λιγότερο εισόδημα για τους οδοντιάτρους. Η Γερμανική Ομοσπονδία δηλώνει ότι με δικές της προσπάθειες κατάφερε το κράτος απλώς να περιορίσει την οδοντιατρική κάλυψη και όχι να την καταργήσει πλήρως. Η Γερμανική Ομοσπονδία δηλώνει, εξάλλου, ότι από τον Απρίλιο του 2022 εφαρμόζεται νέο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τους βοηθούς οδοντιάτρων.

Στην **Κύπρο** οι οδοντιατρικές ειδικότητες που αναγνωρίζονται είναι η Ορθοδοντική, η Στοματική Χειρουργική, η Γναθοχειρουργική και Στοματογναθοπροσωπική Χειρουργική και από το 2012 οι οδοντίατροι υποχρεούνται σε συνεχιζόμενη εκπαίδευση συμπληρώνοντας 45 εκπαιδευτικές μονάδες κάθε τριετία. Από το Δεκέμβριο του 2020 η οδοντιατρική εντάσσεται στο σύστημα υγείας με δωρεάν καθαρισμό και στίλβωση μία φορά το χρόνο για τους ενήλικες, δωρεάν καθαρισμό, στίλβωση και φθορίωση για παιδιά από 6 έως 12 ετών και δωρεάν οδοντιατρικό έλεγχο για παιδιά από 4 έως 6 ετών.

Η **Ελβετική Ομοσπονδία** δηλώνει πως η Ορθοδοντική από 3ετής έγινε 4ετής, ότι η χώρα έχει ανάγκη από βοηθητικό προσωπικό και ότι η υποχρεωτική συνεχιζόμενη εκπαίδευση καθορίζεται στις 80 ώρες ετησίως.

Η **Ισπανία** κάνει λόγο για νέες οδοντιατρικές ειδικότητες, 22 οδοντιατρικές σχολές - εκ των οποίων οι 10 ιδιωτικές και αίτημα για numerus clausus στα Πανεπιστήμια. Η Ισπανία όπως και η **Αυστρία** βρίσκονται στα δικαστήρια με Εταιρείες που κατασκευάζουν σιδεράκια, έχουν οικονομική δύναμη και εξ αυτού του λόγου μεγάλη πρόσβαση στα μέσα επικοινωνίας και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και έρχονται απευθείας σε επαφή με τους ασθενείς. Η Αυστρία είναι η πρώτη χώρα που δηλώνει εφαρμογή της μερικής πρόσβασης στο οδοντιατρικό επάγγελμα. Από το φθινόπωρο του 2023 η Αυστρία θα αναγνωρίζει την ειδικότητα της Ορθοδοντικής.

Η **Πορτογαλική Ομοσπονδία** διαμαρτύρεται για υπερπληθώρα οδοντιάτρων, ενώ αναφέρει ότι χάρη στην παρέμβασή της, δεν λειτούργησε στη χώρα ιδιωτική οδοντιατρική σχολή.

Η **Λετονία** προσπαθεί να εφαρμόσει ψηφιακό σύστημα για τα ιατρικά αρχεία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, ενώ δηλώνει ότι το οδοντιατρικό δυναμικό της χώρας είναι γηρασμένο (55-70 ετών είναι 727 οδοντίατροι). Στην **Εσθονία** η Ορθοδοντική Εταιρεία προσπαθεί να περάσει νομοθετική ρύθμιση για τον καθορισμό της Ορθοδοντικής προκειμένου να αποφύγει την παροχή ορθοδοντικής θεραπείας από τους γενικούς οδοντίατρους. Δεδομένου του μικρού αριθμού ορθοδοντικών στη χώρα (57) και της μεγάλης λίστας αναμονής (μέχρι 3 χρόνια) μία τέτοια αλλαγή θα δυσκόλευε αρκετά τους ασθενείς. Στη **Λιθουανία** υπάρχει ανάγκη για βοηθητικό προσωπικό. Η Λιθουανική Οδοντιατρική Ομοσπονδία, με δικές της δαπάνες, ανέλαβε ένα πρόγραμμα πρόληψης για ανάπηρα παιδιά, το οποίο περιλαμβάνει δωρεάν εξέταση και εκπαίδευση σωστής στοματικής υγιεινής αυτών και των οικογενειών τους, ενώ με τη βοήθεια μίας ιδιωτικής εταιρείας ξεκίνησε ένα τριετές πρόγραμμα που καλύπτει όχι μόνο παιδιά με ειδικές ανάγκες αλλά και εγκύους, ηλικιωμένους, παιδιά σε έντεκα σχολεία απομακρυσμένων περιοχών.

Στην **Πολωνία** η Ομοσπονδία είναι κοινή για γιατρούς και οδοντίατρους, η εγγραφή είναι υποχρεωτική, υπάρχουν 23 τοπικοί Σύλλογοι και ξεχωριστό μητρώο για τους στρατιωτικούς γιατρούς. Η χρηματοδότηση της οδοντιατρικής περίθαλψης από το κράτος, από το 4.4 % το 2008 δυστυχώς έπεσε στο 1.87% το 2023. Με νομοθετική ρύθμιση ιδρύεται εφεξής κοινό μητρώο για βοηθούς οδοντιατρείου, υγειονολόγους και τεχνίτες, που μόνο με την εγγραφή τους σε αυτό θα μπορούν να ασκούν νομίμως το επάγγελμα. Στην **Τσεχία** το δημόσιο σύστημα πληρώνει πολλά για την πρόληψη και λιγότερα για παροχές. Στη **Σλοβακία** υπεγράφη σύμφωνο συνεργασίας μεταξύ Ιατρικού Οδοντιατρικού και Φαρμακευτικού Συλλόγου, ενώ αναμένεται νομοθετική ρύθμιση για την υποχρεωτική εγγραφή στο Σύλλογο. Η **Ουγγαρία** δηλώνει ότι το κράτος με πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση κατέργησε την υποχρεωτική εγγραφή στο Σύλλογο και έτσι η Ομοσπονδία έχασε το 1/3 των μελών της. Παρόλα αυτά είναι στο πλευρό των οδοντιάτρων προσφέροντάς τους δυνατότητες δωρεάν κατάρτισης, μία υψηλού επιπέδου επαγγελματική εφημερίδα/δελτίο και δωρεάν νομική βοήθεια όποτε χρειαστεί.

Η **Κροατική Οδοντιατρική Ομοσπονδία** δημιούργησε εκπαιδευτικό κέντρο για τα μέλη της, ξεκίνησε να χορηγεί άδειες άσκησης επαγγέλματος, ενώ διοργανώνει επαγγελματική εκπαίδευση για τους υγειονολόγους. Στη διετία 2020-2022

πραγματοποίησε 27 και ένα Συνέδριο, όλα με δωρεάν παρακολούθηση για τα μέλη της και όλα αυτά αξιοποιώντας ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα από το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο.

Η **Μεγάλη Βρετανία**, ως παρατηρήτρια πλέον χώρα, αναφέρει ότι το Βρετανικό Οδοντιατρικό Συμβούλιο, μετά το Brexit, αλλάζει τη διαδικασία αναγνώρισης πτυχίων από τρίτες χώρες (τρίτη θεωρείται πλέον και η Ελλάδα): το σύστημα έχει γίνει πιο δυσκίνητο, με μεγάλες λίστες αναμονής και δύσκολες εξετάσεις. Η εμπειρία της πανδημίας στον τομέα της προπτυχιακής εκπαίδευσης, λόγω της ελλιπούς κλινικής εμπειρίας των φοιτητών, οδήγησε τους Βρετανούς στην απόφαση να προχωρήσουν σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν αντίστοιχα προβλήματα στο μέλλον. Η οδοντιατρική στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ) φθίνει, με τους οδοντίατρους είτε να αφιερώνουν λιγότερο χρόνο, ή να παραιτούνται από το ΕΣΥ, ή ακόμα και από το ίδιο το επάγγελμα. Η κυβέρνηση θέλει να λύσει το θέμα και πρότείνει την εμπλοκή στο σύστημα παραοδοντιατρικών επαγγελματιών, δύσκολα όμως η πλειοψηφία των υγειονομολόγων ή των οδοντοθεραπευτών θα θεωρήσει τις συνθήκες εργασίας ελκυστικές ή και αποδεκτές και ως εκ τούτου, το πρόβλημα δεν πρόκειται να λυθεί. Το Κοινοβούλιο δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη δημόσια οδοντιατρική (στο ΕΣΥ) και για το λόγο αυτό πραγματοποίησε ειδική έρευνα για το θέμα την άνοιξη του 2023 με τη συνεργασία της Βρετανικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας

Μία σημαντική καινοτομία στη λειτουργία του ΕΣΥ της Μ. Βρετανίας είναι η συγχώνευση του ΕΣΥ με τον Οργανισμό για την εκπαίδευση στον Τομέα της Υγείας [Health Education England (HEE)]: Από τον Απρίλιο του 2023, ο φορέας που μέχρι σήμερα ήταν υπεύθυνος -σε συνεργασία με τους εταίρους- να σχεδιάζει, να προσλαμβάνει και να παρέχει εκπαίδευση και κατάρτιση στο εργατικό δυναμικό στον τομέα της υγείας της Αγγλίας, με απώτερο στόχο να υποστηρίζει την καλύτερη δυνατή παροχή υπηρεσιών υγείας στους ασθενείς και τους πολίτες της Αγγλίας, διασφαλίζοντας ότι το εργατικό δυναμικό του σήμερα και του αύριο είναι αριθμητικά αυτό που χρειάζεται, διασφαλίζοντας δεξιότητες, αξίες και συμπεριφορές, την κατάλληλη στιγμή και στο σωστό μέρος, συγχωνεύτηκε με το ΕΣΥ και το Ψηφιακό ΕΣΥ (digital NHS). Ο φορέας αυτός εκπαίδευσης (HEE) δαπανούσε μέχρι σήμερα πάνω από 4 δισεκατομμύρια λίρες Αγγλίας ετησίως για την εκπαίδευση και την κατάρτιση του εργατικού δυναμικού στον τομέα της υγείας, χρηματοδοτούσε μέρος των μισθών των μεταπτυχιακών γιατρών στην εκπαίδευση, επένδυε σε μαθήματα και στη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη/επιμόρφωση του υπάρχοντος προσωπικού. Κάθε χρόνο χιλιάδες νέοι νοσηλευτές, επιστήμονες, οδοντίατροι, φαρμακοποιοί, γιατροί και λοιπά

παραϊατρικά επαγγέλματα (θεραπευτές, διαιτολόγοι, λογοθεραπευτές κ.α.) εντάσσονται στο ΕΣΥ, ενώ χιλιάδες σημερινοί επαγγελματίες υγείας αποκτούν και αναπτύσσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες και αποτελεί το μεγαλύτερο προϋπολογισμό εκπαίδευσης και κατάρτισης υγείας στον κόσμο. Ο νέος αυτός εξορθολογισμένος οργανισμός θα βασιστεί στις δυνάμεις και την τεχνογνωσία των προηγούμενων, αποφεύγοντας τις διπλές δραστηριότητες και θα ανταποκρίνεται ακόμη περισσότερο στη μεταβαλλόμενη ζήτηση και στις μεγαλύτερες προκλήσεις, προτεραιότητες και ευκαιρίες του συστήματος υγείας. Αναμένεται ότι, μέχρι το τέλος του 2023-2024, ο νέος οργανισμός θα είναι κατά 30-40% μικρότερος από το τρέχον συνδυασμένο μέγεθος του του ΕΣΥ, του Ψηφιακού ΕΣΥ και του ΗΕΕ. Αναμένεται ενημέρωση για τα πρώτα αποτελέσματα.

Τέλος η **Γαλλία** αναφέρει ότι οι όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στο οδοντιατρικό τομέα (ομοσπονδία, βιομηχανία, οδοντοτεχνικά εργαστήρια, σύλλογοι) αποφάσισαν να δράσουν από κοινού και να ζητήσουν από την κυβέρνηση να αναλογιστεί τις συνέπειες που έχει η ευρωπαϊκή νομοθεσία για το κοβάλτιο που χρησιμοποιείται στα κράματα και σε πολλά ιατροτεχνολογικά προϊόντα και να προτείνει εναλλακτικές λύσεις. Με Προεδρικό Διάταγμα του 2021 προβλέπεται **περιοδική πιστοποίηση για όλους τους επαγγελματίες με διάρκεια 6ετή**, που σημαίνει με άλλα λόγια **υποχρεωτική συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση**, που ελέγχεται αυστηρά από τους τοπικούς Συλλόγους και την Ομοσπονδία, με ποινές για τη μη συμμόρφωση που ξεκινούν από προειδοποίηση, επίπληξη, μερική απαγόρευση, μόνιμη απαγόρευση άσκησης του επαγγέλματος. Στον τομέα της εταιρικής οδοντιατρικής, η Ομοσπονδία υπενθυμίζει το σκάνδαλο που έπληξε τα προηγούμενα έτη τη Γαλλία με τις οδοντιατρικές κλινικές-αλυσίδες που προσέφεραν υπηρεσίες με χαμηλό κόστος -οι οποίες ανάγκασαν σε κλείσιμο τα μικρά οδοντιατρεία- εν συνεχεία πτώχευσαν, αφήνοντας χωρίς οδοντιατρική περίθαλψη πολλές περιοχές της χώρας. Πριν λίγες ημέρες πέρασε νομοθετική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία τα κέντρα αυτά αδειοδοτούνται πλέον από τις Υγειονομικές περιφέρειες, δηλώνουν υποχρεωτικά επιστημονικά υπεύθυνο οδοντίατρο, δηλώνουν στον οικείο Σύλλογο τα πτυχία των οδοντιάτρων που παρέχουν υπηρεσίες και τις συμβάσεις εργασίας τους (στο παρελθόν παρείχαν υπηρεσίες οδοντίατροι με πτυχία τρίτων χωρών).

Η Γαλλική Ομοσπονδία χαιρετίζει εξάλλου και θεωρεί νίκη του επαγγέλματος τη νομοθετική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία κατοχυρώθηκε το **επάγγελμα του βοηθού οδοντίατρου επιπέδου 2**, με δυνατότητα να εκτελεί διάφορες ενδοστοματικές ευθύνες σε ασθενείς, όπως μηχανική στίλβωση του στεφανιαίου τμήματος των δοντιών, τοποθέτηση και αφαίρεση ελαστικών φραγμάτων, τοπική εφαρμογή αντιτερεθρονικών

παραγόντων, εφαρμογή στεγανωτικών οπών και σχισμών, εφαρμογή τοπικών αναισθητικών, στοματική άρδευση κ.α.

Τέλος, στο πλαίσιο της συζήτησης για το χρόνο και τον τόπο της διεξαγωγής των μελλοντικών Ολομελειών του ΣΕΟ, ο Πρόεδρος της ΕΟΟ κ. Α.Α.Δεβλιώτης έλαβε το λόγο και έκανε μια σύντομη παρουσίαση (συνοδευόμενη από την προβολή σχετικού οπτικοακουστικού υλικού), της προετοιμασίας που έχει ξεκινήσει η Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία, για τη διεξαγωγή της εαρινής Συνόδου του ΣΕΟ, του χρόνου. Η φιλοξενία της Συνόδου, η ανάληψη της οποίας έγινε με πρωτοβουλία της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας, (αντί της Ουγγρικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας που είχε δηλώσει ότι αδυνατούσε να ανταποκριθεί) ορίστηκε με τόπο διεξαγωγής την **Αθήνα για τις 23,24 και 25 Μαΐου 2024**. Ο Πρόεδρος της ΕΟΟ διαβεβαίωσε τους παρευρισκόμενους συμμετέχοντες ότι η ΕΟΟ θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη διεξαγωγή μιας καθόλα άρτιας και επιτυχημένης φιλοξενίας, όπως έχει κάνει και άλλες φορές στο παρελθόν, με πιο πρόσφατη αυτήν του 2014.